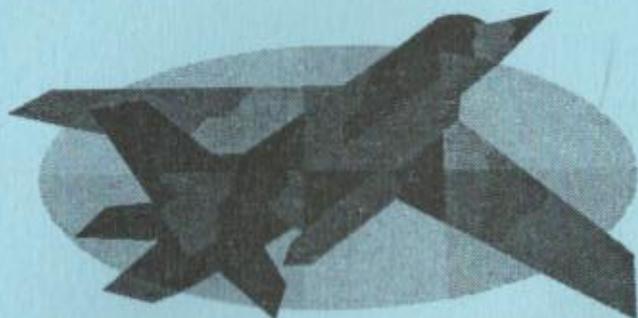

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

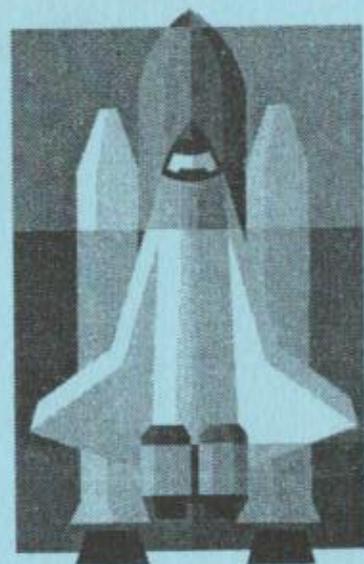

МАТЕРІАЛИ

III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

19-20 лютого 2008 р.

Київ 2008

УДК: 009 (082)

Актуальні проблеми психології діяльності в особливих умовах: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції 19-20 лютого 2008 р. / за заг. ред. О.В.Петренка, О.М.Ічанської. – К.: НАУ, 2008. – 144 с.

Містить матеріали доповідей щорічної науково-практичної конференції з проблем психології діяльності в особливих умовах.

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

В.П. Харченко, д-р тех.н., проф., проректор з наукової роботи
Національного авіаційного університету

Заступник голови оргкомітету:

О.В. Петренко, к.психол.н., доц., завідувач кафедри
авіаційної психології, заступник директора з наукової роботи
Гуманітарного інституту НАУ

Члени оргкомітету:

проф. Л.Ф. Бурлачук
доц. Т.В. Вашека
доц. О.М. Долгова
ст. викл. В.В.Злагодух
доц. О.М. Ічанська
проф. Г.В.Ложкін

проф. О.Р. Малхазов
доц. О.М. Назарук
доц. Л.В. Помиткіна
доц. О.В. Сечейко
проф. В.О. Татенко
доц. С.М. Хоружий

Секретаріат конференції

В.В.Злагодух (голова секретаріату)
Е.І.Кологривова
О.В.Івачевська

*Рекомендовано до друку вченою радою Гуманітарного
інституту НАУ (Протокол №4 від 14 лютого 2008 р.)*

© Національний авіаційний
університет, 2008

фактори можуть прямо або опосередковано торкатися проблеми ефективності діяльності членів льотного екіпажу. Але дослідження впливу чинників корпоративної соціокультури організації на діяльність членів льотного екіпажу змінного складу, формування правильної поведінки, як необхідної складової культури безпеки авіаційної компанії не проводилось, саме тому ми обрали цей аспект для подальшого поглибленого вивчення.

Олена Ічанська

к. психол. н., доцент, м. Київ

Психологічні особливості стресостійкості студентів

В загально психологічному плані проблема стресостійкості представлена в рамках теорій особистості (G.Allport, H.Eysench, R.Xattell, C.Rogers і ін.), «теорії мотивації досягнення» (D.McClelland і ін.), теорії гомеостазу (У.Кеннон) і стресу (Г.Сельє), теорії адаптаційно-трофічного значення симпатичної нервової системи (Л.А.Орбели), теорії темпераменту і властивостей нервової системи (І.П.Павлов, В.Д.Небиліцин, В.С.Мерлін і ін.) теорії надійності діяльності (Б.Ф.Ломов і ін.), концепції професійної самосвідомості (Л.М.Митина).

Стресостійкість – інтегральна індивідуальна характеристика, що забезпечує біологічну, фізіологічну і психологічну стійкість функціонування та оптимальної взаємодії суб'єкта з навколишнім середовищем в емоціогенних умовах життєдіяльності.

Під нашим керівництвом випускницею Рибалко О. була виконана дипломна робота, метою якої було вивчення рівня та гендерних відмінностей стресостійкості студентів, що навчалися в ІПН НАУ за спеціальністю «Економіка підприємства». Вибір даної експериментальної бази (60 студентів, з них 30 осіб жіночої та 30 осіб чоловічої статі) та умов проведення дослідження (за 2 години перед заключним іспитом) зумовлений специфікою обраної теми.

Для проведення дослідження була підібрана батарея методик: Бостонський тест на стресостійкість, методика самооцінки

стресостійкості С.Коухена та Г.Вілліансон, методика комплексної оцінки прояву стресу Щербатих, методика діагностики стресостійкості та соціальної адаптації Холмса і Раге, методика Спілберга на вивчення рівня тривожності, опитувальник Сандри Бем по вивченню маскулиності-фемініності, методика «Інтелектуальна лабільність».

Основні результати методик дозволили визначити, що у 60% чоловіків високий рівень стресостійкості, у 30% середній, у 10% низький рівень стресостійкості, відповідно у жіночій вибірці 3%, 64% та 33%.

За усіма методиками за допомогою t-критерію Стюдента були виявлені статистично значущі відмінності між чоловічою та жіночою вибірками, що підтвердило гіпотезу переваги стресостійкості чоловіків.

Визначені психологічні особливості можуть бути покладені в основу розробки навчальних програм, застосовані при організації та проведенні психотренінгових та психокорекційних занять, а також при подальшій розробці актуального в сучасній психології гендерного підходу в освіті.

Олена Кальчук

м.Київ

Психологічні особливості мотивації професійної діяльності різних категорій військовослужбовців-жінок Державної прикордонної служби України

Принципово важливим для дослідження психологічних особливостей мотивації є вибір відповідних методик. Аналіз сучасних теоретичних та експериментальних досліджень свідчить, що мотивацію діяльності людини можна адекватно сприйняти та описати з урахуванням трьох компонентів: предметного, соціально-психологічного та особистісного. Враховуючи положення про формування особистості під впливом системи суспільних взаємовідносин, в які вона вступає, ми вважаємо, що